

Övergripande handlingsplan Nationella minoriteter och Barnkonventionen 2018

Utvecklingsenheten
Sofia Kling
063-14 76 22
sofia.kling@regionjh.se

2017-10-22
Beslutad av regiondirektör 2017-11-08

RS/2301/2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning.....	3
1.1	Handlingsplanens syfte och innehåll.....	3
1.2	Övergripande mål som handlingsplanen har att förhålla sig till.....	3
1.3	Ansvarig för genomförande.....	4
1.4	Tidsplan.....	4
2	Handlingsplanens mål.....	4
3	Aktiviteter för att nå målen.....	5
3.1	Region Jämtland Härjedalen främjar samisk kultur och samiska språk i enlighet med 4§ i minoritetslagen. De rättigheter som enligt Barnkonventionen tillkommer barn som tillhör en nationell minoritet ska beaktas särskilt.	5
3.2	En hälso- och sjukvård med god samisk kompetens och kulturförståelse vilket möjliggör ett bra bemötande av samiska patienter. Så långt möjligt ska ett preventivt förhållningssätt präglade regionens arbete med psykisk ohälsa och suicid bland samer.	7
3.3	Region Jämtland Härjedalen upprätthåller en god dialog med länets samiska befolkning och samråder med samerna i frågor som berör dem enligt minoritetslagen 5§.	8
3.3	Regionens barnkonventionsarbete utmärks av kunskap om barnkonventionen, liksom av en organisation som främjar implementering av barnkonventionen i verksamheterna.	9
3.4	En hälso-, sjuk- och tandvård som identifierar och ger adekvat hjälp till särskilt utsatta barn. .	9
4	Beskrivning av hur handlingsplanen avser uppnå krav enligt särskilda perspektiv.....	10
5	Uppföljning.....	10
6	Definitioner.....	11

Utvecklingsenheten
Sofia Kling
063-14 76 22
sofia.kling@regionjh.se

2017-10-22
Beslutad av regiondirektör 2017-11-08

RS/2301/2017

1 Inledning

1.1 Handlingsplanens syfte och innehåll

Handlingsplanens syfte är tudelat:

- Att konkretisera, implementera och tillämpa barnkonventionen i beslutsfattande och verksamhetsutveckling
- Att realisera Region Jämtland Härjedalens uppdrag i relation till Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724), samt; att långsiktigt utveckla verksamheten mot en vård på lika villkor för länets samiska befolkning med särskilt fokus på psykisk ohälsa.

1.2 Övergripande mål som handlingsplanen har att förhålla sig till

Mål i Regionplanen 2018-20:

- För att förbättra bemötandet av samiska patienter och underlätta för samer att söka vård när de behöver det är det viktigt att sprida kunskap om samers hälsa och öka den samiska kulturförståelsen hos regionens medarbetare.
- Region Jämtland Härjedalen har som samisk förvaltningsmyndighet ett ansvar att synliggöra och främja samisk kultur och samiska språk.
- Den särskilda utsatthet som många samer lever med idag innebär ett ansvar för oss att försöka motverka diskriminering och psykisk ohälsa, liksom att underlätta för samer att utveckla sin kultur i vårt län.
- Barns bästa ska komma i första rummet och Barnkonventionen ska genomsyra alla verksamheter.

Mål i Regionstyrelsens verksamhetsplan:

- Identifiera ohälsoområden som konstaterats förekomma i högre grad hos asylsökande och nyanlända flyktingar. Därefter ska utvecklingsområden och målvärden för 2019 utarbetas.
- Fler policyer ska vara jämställdhets-, jämlikhets- och barnrättsintegrerade.

Utvecklingsenheten
Sofia Kling
063-14 76 22
sofia.kling@regionjh.se

2017-10-22
Beslutad av regiondirektör 2017-11-08

RS/2301/2017

- Barnkonventionen ska i högre grad praktiskt tillämpas genom att varje område inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska ha minst två barnombud, som var och en fått skriftliga uppdragsbeskrivningar.
- Öka medarbetarnas kulturkompetens genom utbildningar om transkulturell kulturanpassad hälso- och sjukvård.

1.3 Ansvarig för genomförande

- Utvecklingsenheten
- Kommunikationsavdelningen
- Område Kultur
- Kostenheten
- Regionens samiska personalnätverk
- Regionstaben
- Samordningskansliet

Förvaltningschef ansvarar för att innehållet i handlingsplanerna tas med i förvaltningarnas verksamhetsplanering.

1.4 Tidsplan

2018.

2 Handlingsplanens mål

- Region Jämtland Härjedalen främjar samisk kultur och samiska språk i enlighet med 4§ i minoritetslagen. De rättigheter som enligt Barnkonventionen tillkommer barn som tillhör en nationell minoritet ska beaktas särskilt.
- En hälso- och sjukvård med god samisk kompetens och kulturförståelse vilket möjliggör ett bra bemötande av samiska patienter. Så långt möjligt ska ett preventivt förhållningssätt präglade regionens arbete med psykisk ohälsa och suicid bland samer.
- Region Jämtland Härjedalen upprätthåller en god dialog med länets samiska befolkning och samråder med samerna i frågor som berör dem enligt minoritetslagen 5§.
- Regionens barnkonventionsarbete utmärks av kunskap om barnkonventionen, liksom av en organisation som främjar implementering av barnkonventionen i verksamheterna.
- En hälso-, sjuk- och tandvård som identifierar och ger adekvat hjälp till särskilt utsatta barn.

3 Aktiviteter för att nå målen

3.1 Region Jämtland Härjedalen främjar samisk kultur och samiska språk i enlighet med 4§ i minoritetslagen. De rättigheter som enligt Barnkonventionen tillkommer barn som tillhör en nationell minoritet ska beaktas särskilt.

Aktivitet	Målgrupp	Mätetal	Tidsplan	Ansvarig för genomförande	Kontaktperson
Staare 2018 uppmärksammas under hela året men med särskilt fokus på jubileumsveckan 5-11 februari	Medarbetare i regionen Länets samer Länets övriga invånare	Antal anordnade aktiviteter Antal deltagare i anordnade aktiviteter	2018	Utvecklingsenheten Kommunikationsavdelningen Kulturen Kostenheten (samisk dag i Kajutan under v.6) Regionens samiska personalnätverk	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Regionens skyldigheter som samisk förvaltningsmyndighet beaktas i ärendehantering, myndighetsutövning, kommunikation, näringslivsutveckling, biblioteksutveckling m.m.	Länets samer		2018	Regionstaben Regional utvecklingsförvaltning	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Andelen samiska texter på externa webben ökar	Länets samer	Antal samiska texter	2018	Kommunikationsavdelningen	Kommunikationsstrateg Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Andelen samiska texter på 1177 Vårdguiden ökar	Länets samer	Antal samiska texter		Kommunikationsavdelningen	Kommunikationsstrateg Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Samisk kultur (konst, litteratur, musik,	Länets samer Länets övriga invånare			Kulturen Fastighetsenheten	

Aktivitet	Målgrupp	Mätetal	Tidsplan	Ansvarig för genomförande	Kontaktperson
utsmyckning, flagga) synliggörs i regionens offentliga utrymmen				Områdeschefer	
Andelen skyltar på sydsamiska ökar	Länets samer Länets övriga invånare	Invändig skyltning: HC Strömsund HC Funäsdalen	2018	Fastighetsenheten	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Utveckling av metoder och arbetssätt för att tillgodose 8§ i minoritetslagen om samers rätt att använda samiska i sina muntliga och skriftliga kontakter med regionen	Länets samer			Utvecklingsenheten Samordningskansliet Kommunikationsavdelningen	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Regionen uppfyller informationsskyldigheten enligt 3§ i minoritetslagen	De nationella minoriteterna	Publicerade texter på externa webben	2018	Kommunikationsavdelningen	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter

3.2 En hälso- och sjukvård med god samisk kompetens och kulturförståelse vilket möjliggör ett bra bemötande av samiska patienter. Så långt möjligt ska ett preventivt förhållningssätt prägla regionens arbete med psykisk ohälsa och suicid bland samer.

Aktivitet	Målgrupp	Mätetal	Tidsplan	Ansvarig för genomförande	Kontaktperson
Andelen samisk vårdpersonal ökar, särskilt inom områden Primärvård, Psykiatri och BUV.	Samiska patienter	Lämplig formulering att använda vid annonsering finns framtagen och används vid rekrytering.	2018	Personalavdelningen Områdeschefer Enhetschefer	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Befintlig samisk kompetens tillvaratas inom vården. Arbetet sker inom ramen för Kunskapsnätverk för samisk hälsa.	Samiska patienter Medarbetare	Samiska personalnätverket är öppet för all samisk personal. Nätverkets kompetens används vid behov.	2018	Områdeschefer Enhetschefer	Regionens samiska personalnätverk Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Utbildningar i samisk kulturförståelse	Medarbetare	Antal utbildningar Antal deltagare	2018	Områdeschefer Utvecklingsenheten	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Utvecklad samverkan med SANKS (Samisk nasjonalt kompetansesenter – psykisk helse og rus)	Medarbetare	Antal medarbetare som -auskulterar på SANKS -genomför studiebesök -förlägger del av ST	2018	Område Psykiatri Område BUV Område Primärvård	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
MHFA-utbildning erbjuds länets samer	Länets samer	Antal utbildningar Antal deltagare i utbildning	2018	Område Välfärd... Utvecklingsenheten	
Utvecklad samverkan med Västerbottens läns landsting inom satsningen Akutsjukvård i extrem glesbygd och Kunskapsnätverk för samisk hälsa.	Medarbetare Renskötare	Antal genomförda AXG-utbildningar Antal AXG-incidenter Uppföljning inom projektet Kunskapsnätverk för samisk hälsa	2018	Regionstaben Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter Områdeschef Akutvård Verksamhetschef Härjedalen

3.3 Region Jämtland Härjedalen upprätthåller en god dialog med länets samiska befolkning och samråder med samerna i frågor som berör dem enligt minoritetslagen 5§.

Aktivitet	Målgrupp	Mätetal	Tidsplan	Ansvarig för genomförande	Kontaktperson
Relevanta frågor lyfts till Region Jämtland Härjedalens samiska samrådsgrupp för behandling. Detta görs i god tid före beslut för att möjliggöra reellt inflytande.	Länets samer	Antal samrådsmöten Utvärdering genomförs i januari och december 2018	2018	All verksamhet	Ordförande för regionens samiska samrådsgrupp Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Regionens Facebook-sida "Jämhten Herjedaelien Dajve – samisk förvaltningsmyndighet" används för att sprida information och skapa kontakt med det samiska samhället	Länets samer Länets övriga invånare	Antal inlägg	2018	Utvecklingsenheten Kommunikationsavdelningen	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter
Ett nyhetsbrev skickas ut efter varje samrådsmöte	Länets samer	Antal nyhetsbrev	2018	Utvecklingsenheten Kommunikationsavdelningen	Utvecklingsstrateg nationella minoriteter

3.3 Regionens barnkonventionsarbete utmärks av kunskap om barnkonventionen, liksom av en organisation som främjar implementering av barnkonventionen i verksamheterna.

Aktivitet	Målgrupp	Mätetal	Tidsplan	Ansvarig för genomförande	Kontaktperson
Minst ett barnombud tillsätts för varje område. Barnombudet har ett skriftligt uppdrag. Regiongemensamma träffar för barnombud anordnas av utvecklingsstrategi.	Barn Barnombud	Antal barnombud per område Uppdrag finns Antal nätverksträffar	2018	Områdeschefer	Utvecklingsstrateg barnkonventionen

3.4 En hälso-, sjuk- och tandvård som identifierar och ger adekvat hjälp till särskilt utsatta barn.

Aktivitet	Målgrupp	Mätetal	Tidsplan	Ansvarig för genomförande	Kontaktperson
Anmälningsbenägenheten vid oro att barn far illa ska stärkas. Minst en utbildning genomförs under 2018. Medarbetare genomgår webbutbildningen Vera i Saba Cloud. Frågan hålls levande på arbetsplatsträffar och arbetsmöten.	Utsatta barn	Antal diarieförda orosanmälningar Antal utbildningar Antal deltagare på utbildning Antal medarbetare som genomgått webbutbildningen Vera.		Alla chefer inom hälso- och sjukvården Utvecklingsenheten	Utvecklingsstrateg barnkonventionen Utvecklingsstrateg våld i nära relation
Antalet journalförda samtal med patienter och anhöriga barn om barns rätt som anhöriga ökar. Samtal om barns rätt som anhöriga journalförs under Basinformation i Cosmic. Relevanta vårdverksamheter utbildar personal i BRA-samtalsmodellen, Beardslee eller Föra barn på tal.	Anhöriga barn	Antal journalförda samtal som rör barns rätt som anhöriga. Antal personer med BRA-samtalsutbildning eller annan adekvat utbildning		Alla chefer inom hälso- och sjukvården Utvecklingsenheten	Utvecklingsstrateg barnkonventionen

Utvecklingsenheten
Sofia Kling
063-14 76 22
sofia.kling@regionjh.se

2017-10-22
Beslutad av regiondirektör 2017-11-08

RS/2301/2017

4 Beskrivning av hur handlingsplanen avser uppnå krav enligt särskilda perspektiv

Handlingsplanen har ett genomtänkt barnperspektiv som innebär att:

1. barns och ungas bästa sätts i främsta rummet
2. barns och ungas sociala och kulturella rättigheter beaktas
3. barns och ungas rätt till en god hälsa och utveckling beaktas

Handlingsplanen har inget aktivt jämställdhetsperspektiv, men omfattar i samtliga sina skrivningar alla samer/renskötande samer och alla barn/utsatta barn/anhöriga barn. Regionens samiska samrådsgrupp består av samiska representanter av båda könen. I arbetet med att stärka den psykiska hälsan bland samer finns en medvetenhet om de särskilda utmaningar och risker som omfattar manliga renskötare.

Arbetet med handlingsplanen innebär ingen ingen miljöpåverkan vad gäller ökad mängd avfall, kemikalier, eller energianvändning. Kontakten med SANKS innebär dockflygresor som inte på ett rimligt sätt kan ersättas med tåg.

Region Jämtland Härjedalen erhåller ett årligt statsbidrag om 250 000 SEK för att genomföra det merarbete som lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk medför. Dessutom ingår Region Jämtland Härjedalen i projektet Kunskapsnätverk för samisk hälsa, som leds av Västerbottens läns landsting, vilket möjliggör anställning av en koordinator på halvtid.

Handlingsplanen innehåller mål och aktiviteter som berör regional utveckling och ger stöd till regional utvecklingsförvaltning i att till exempel stärka samiska näringar och främja ett samiskt kulturliv.

5 Uppföljning

De övergripande handlingsplanerna följs upp i tertilrapport, delårsrapport och årsbokslut. Utifrån dessa uppföljningar får avdelningschefer och områdeschefer under maj och december månad särskilda redovisningar om måluppfyllelse och hur arbetet går med handlingsplanens aktiviteter.

Regionstabschef ansvarar för uppföljningen med hjälp av ansvarig verksamhetsstrateg för respektive handlingsplan. Uppföljningen sker genom en kortfattad beskrivning om läget för varje handlingsplan, vad som gjorts och vad som planeras samt om målen i handlingsplanen bedöms vara uppfyllda till årets slut.

Utvecklingsenheten
Sofia Kling
063-14 76 22
sofia.kling@regionjh.se

2017-10-22
Beslutad av regiondirektör 2017-11-08

RS/2301/2017

6 Definitioner

Till de nationella minoriteterna hör samer, romer, tornedalingar, sverigefinnar och judar. Deras rättigheter återfinns i Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).

Barn är alla människor från 0-18 år, enligt barnkonventionens definition.